

Bloki tematyczne	Wymagania edukacyjne na ocenę dopuszczającą z języka polskiego dla klasy trzeciej XLIII Liceum Ogólnokształcącego im. Kazimierza Wielkiego W Warszawie	
	kształcenie w zakresie podstawowym i rozszerzonym uczeń:	kształcenie w zakresie rozszerzonym uczeń:

Zrzucam z ramion płaszcz Konrada	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia opinię młodych twórców na temat roli i problematyki literatury w niepodległej Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje stosunek pisarzy do dziedzictwa romantyzmu
S. Żeromski <i>Przedwiośnie</i> – cały utwór	<ul style="list-style-type: none"> • zna <i>Przedwiośnie</i> S. Żeromskiego • odtwarza losy głównego bohatera, dokonuje jego charakterystyki • wskazuje i omawia tematy oraz problemy podjęte w powieści • podaje argumenty uzasadniające twierdzenie, że jest to powieść o Polsce • interpretuje tytuł • omawia znaczenie <i>Przedwiośnia</i> i wskazuje konteksty, w jakich powstawał utwór • analizuje styl narracji • określa typ powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • kreśli portret psychologiczny i intelektualny Cezarego Baryki • rekonstruuje i komentuje poglądy polityczne bohaterów • wypowiada się na tematy: mity i rzeczywistość w <i>Przedwiośniu</i>, etos inteligenta • interpretuje <i>Przedwiośnie</i> jako powieść realistyczną, polityczną, psychologiczną, interwencyjną, edukacyjną • zna dzieje recepcji utworu i spory wokół jego interpretacji
W. Gombrowicz <i>Trans-Atlantyk</i> -		<ul style="list-style-type: none"> • nazywa cechy mentalności, wady i kompleksy Polaków, które zostały sparodiowane w utworze

cały utwór		
Myśli różne o wiosnie J. Tuwim <i>Wiosna</i> (Dytyramb) L. Staff <i>Wiosna</i>	<ul style="list-style-type: none"> • przywołuje utwory literackie, w których pojawił się motyw wiosny (np. J. Tuwima <i>Wiosna</i>, L. Staffa <i>Wiosna</i>) • wskazuje różne znaczenia i sposoby funkcjonowania motywu w różnych dziełach kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje wiersze Staffa i Tuwima
Futuryści - krzykliwa kontestacja B. Jasiński <i>But w butonierce</i> S. Młodożeniec <i>XX wiek, Moskwa</i>	<ul style="list-style-type: none"> • określa, odwołując się do przykładów, najważniejsze cechy i tematy poezji futurystów • zna wybrane wiersze poetów awangardowych – polskich (np. S. Młodożeńca) 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia stosunek futurystów do języka • omawia stosunek futurystów do tradycji, kultury
[Awangarda] Poezja – akcja międzysłowna J. Przyboś <i>Gmachy, Z Tatr</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia artystyczne postulaty awangardy (najmniej słów, „rozbijanie tworzydeł” itd.) • zna wybrane wiersze J. Przybosia (np. <i>Gmachy, Z Tatr</i>) • rozpoznaje charakterystyczne cechy jego poezji • rozpoznaje wiersz wolny wśród innych systemów wersyfikacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia najważniejsze założenia programowe Awangardy Krakowskiej
[Proza – tradycja i nowatorstwo] Cudzoziemka – portret psychologiczny M. Kuncewiczowa <i>Cudzoziemka</i> – cały utwór		<ul style="list-style-type: none"> • zna <i>Cudzoziemkę</i> M. Kuncewiczowej • charakteryzuje główną bohaterkę • analizuje budowę powieści, konstrukcje czasu, sposób prowadzenia narracji

<p>Portret kobiety w poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej</p> <p>M. Pawlikowska-Jasnorzewska, wybór wierszy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna wybrane utwory M. Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej • określa cechy poezji Jasnorzewskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat portretu kobiety w poezji Jasnorzewskiej • podejmuje próby interpretacji wierszy
<p>Osobny świat poezji Leśmiana</p> <p>B. Leśmian *** [<i>W malinowym chruśniaku</i>], <i>Pan Błyszczczyński</i>, <i>Dziewczyzna</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna wybrane wiersze Leśmiana (np. *** [<i>W malinowym chruśniaku</i>], <i>Pan Błyszczczyński</i>, <i>Dziewczyzna</i>) • określa ich tematykę 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje język i styl Leśmiana • interpretuje wiersze Leśmiana
<p>[Proza tradycja i nowatorstwo]</p> <p><i>Granica</i></p> <p>Z. Nałkowska <i>Granica</i> – cały utwór</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna <i>Granice</i> Z. Nałkowskiej • odtwarza przebieg kariery Zenona Ziembiewicza • charakteryzuje głównych bohaterów • wskazuje zagadnienia i tematy poruszone w powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia swoją ocenę postaci • interpretuje powieść, odwołując się do jej tytułów: pierwotnego i ostatecznego
<p>[Proza – tradycja i nowatorstwo]</p> <p>Wymykanie się Formie - <i>Ferdydurke</i></p> <p>W. Gombrowicz <i>Ferdydurke</i> – fragmenty</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna fragmenty <i>Ferdydurke</i> W. Gombrowicza • omawia problematykę <i>Formy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje <i>Ferdydurke</i> jako powieść o <i>Formie</i>, o wędrowce w poszukiwaniu własnej tożsamości

<p>Mapa poezji dwudziestolecia – nowatorstwo awangardy i kształty tradycji</p> <p>Wybór wierszy, np.: L. Staff <i>Ars poetica</i>, <i>Wysokie drzewa</i> J. Tuwim <i>Słowisień</i>, [<i>Życie?</i>], K. Wierzyński <i>Jestem jak szampan</i> K.I. Gałczyński <i>Serwus Madonna</i> J. Czechowicz <i>Na wsi</i> J. Przyboś <i>Świt, Z Tatr, Gmachy, Na kołach</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna wybrane wiersze skamandrytów (J. Lechonia i J. Tuwima), poetów drugiej awangardy (J. Czechowicza, Cz. Miłosza), K.I. Gałczyńskiego • wymienia różne ugrupowania artystyczne dwudziestolecia międzywojennego i pokazuje różnicowanie ich poglądów na sztukę • wskazuje cechy i tematy utworów Tuwima 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia różnicowanie poezji dwudziestolecia międzywojennego • określa rolę skamandrytów w poezji dwudziestolecia
<p>„Sytuacja kafkowska” – Proces</p> <p>F. Kafka <i>Proces</i> – cały utwór</p>		<ul style="list-style-type: none"> • zna <i>Proces</i> F. Kafki • uzasadnia, że <i>Proces</i> to powieść-parabola <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje głównego bohatera powieści
<p>[Katastrofizm]</p> <p>Kryzys kultury</p> <p>K.I. Gałczyński <i>Koniec świata</i>, (fragm.) J. Tuwim <i>Bal w operze</i> (fragm.), (KiL, s. 111–113) Cz. Miłosz <i>Roki</i> (KiL s. 57–58) Czechowicz <i>Ballada</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje motywy katastroficzne w tekstach kultury • podaje przykłady utworów katastroficznych • zna i stosuje pojęcie: katastrofizm • rozpoznaje motywy katastroficzne i arkadyjskie w wierszach Czechowicza 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny narastania nastrojów katastroficznych • podejmuje próby interpretacji utworów

<p>z tamtej strony, Modlitwa żałobna, Żal</p>		
<p>M. Bułhakow <i>Mistrz i Małgorzata</i></p>		<ul style="list-style-type: none"> • zna <i>Mistrza i Małgorzatę</i> M. Bułhakowa • omawia główne wątki utworu • charakteryzuje świat przedstawiony w utworze
<p>[Katastrofizm] Mechanizm dziejów a „Istnienie Poszczególne” – Szewcy S.I. Witkiewicz <i>Szewcy</i> – cały utwór</p>		<ul style="list-style-type: none"> • zna <i>Szewców</i> S.I. Witkiewicza • określa problematykę dramatu • opisuje mechanizm procesu dziejowego ukazany w <i>Szewcach</i> • wyjaśnia, na czym polega groteska w dramacie Witkacego • zna termin Czysta Forma
<p>Wobec zjawisk kulturowych i społecznych dwudziestolecia międzywojennego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje najważniejsze tendencje w literaturze dwudziestolecia międzywojennego 	
<p>[Apokalipsa spełniona] Katastrofizm historiozoficzny i generacyjny K.K. Baczyński <i>Historia, Z głową na karabinie.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna wskazane wiersze poety • wskazuje toposy • omawia ich tematy • zna pojęcie katastrofizm historiozoficzny 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje próby interpretacji utworów

<p>[Apokalipsa spełniona] „Czy my karty <i>Iliady</i>?” – pokolenie Kolumbów K.K. Baczyński <i>Pokolenie</i> T. Różewicz <i>Zostawcie nas</i> T. Borowski <i>Pieśń</i> (fragm.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat wspólnoty pokoleniowej wymienia twórców pokolenia Kolumbów zna pojęcia: pokolenie Kolumbów, pokolenie literackie <p>katastrofizm generacyjny i posługuje się nimi</p>	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia twierdzenie o tragizmie pokolenia Kolumbów podejmuje próby interpretacji utworów
<p>[Apokalipsa spełniona] „Krok jeszcze przejdziem w mit” – poezja Baczyńskiego K.K. Baczyński <i>Wyroki</i>, <i>Ten czas</i>, *** [<i>Niebo złote</i> <i>Ci otworzę</i>]</p>	<ul style="list-style-type: none"> zna wybrane wiersze K.K. Baczyńskiego (w tym <i>Historia</i>, <i>Pokolenie</i>, <i>Ten czas</i>, <i>Wyroki</i>) formułuje hipotezy interpretacyjne odwołuje się do kontekstów biograficznych 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje wiersze Baczyńskiego
<p>Literackie świadectwa holokaustu H. Krall <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> – cały utwór Cz. Miłosz <i>Campo di Fiori</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> omawia literackie świadectwa holokaustu ustala najważniejsze problemy i tematy książki H. Krall odczytuje wiersz Miłosza jako utwór o samotności ginących oraz o roli poezji i poety wyjaśnia pojęcia: literatura faktu (dokumentu), reportaż 	
<p>[Doświadczenie totalitaryzmu] Kamienny świat T. Borowski <i>Pożegnanie z Marią</i>, <i>U nas</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> zna wybrane opowiadania T. Borowskiego (np. <i>Pożegnanie z Marią</i>, <i>U nas w Auschwitzu</i>, <i>Proszę państwa do gazu</i>, <i>Bitwa pod Grunwaldem</i>) odtwarza portret człowieka zlagrowanego wyjaśnia, na czym polega opis behawioralny rozumie pojęcia: totalitaryzm, literatura lagrowa, opis behawioralny 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia funkcjonowanie obozów i procesy przystosowania do życia obozie (np. zacieranie się granicy między katem a ofiarą)

<p><i>w Auschwitzu, Proszę państwa do gazu, Bitwa pod Grunwaldem, Dzień na Harmenzach</i></p>		
<p>[Doświadczenie totalitaryzmu]</p> <p>Inicjacja dwudziestoletniego człowieka w totalitaryzm XX wieku</p> <p>G. Herling-Grudziński <i>Inny świat</i> – cały utwór</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna <i>Inny świat</i> G. Herlinga-Grudzińskiego • odtwarza portret człowieka zlagrowanego • rozumie pojęcia: totalitaryzm, literatura lagrowa, stalinizm 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje utwór Grudzińskiego jako świadectwo czasu
<p>Poezja po Oświęcimiu</p> <p>T. Różewicz <i>Ocalony, Drzewo Niejasny wiersz</i> (fragm.),</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polegała trudność tworzenia poezji po Oświęcimiu • określa stanowisko Różewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego poezję Różewicza określano mianem antypoezji
<p>[Wątki religijne i metafizyczne we współczesnej poezji]</p> <p>Wiara malutka</p> <p>J. Twardowski <i>Wigilia, Mrówko, ważko, biedronko, Oda do rozpaczy, Litania do uśmiechu</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna wybrane wiersze J. Twardowskiego (np. <i>Wigilia, Mrówko, ważko, biedronko, Oda do rozpaczy</i>) • określa cechy franciszkanizmu w liryce J. Twardowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje wiersze

<p>Odmiany dwudziestowiecznego klasycyzmu</p> <p>Z. Herbert – wybrane wiersze</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje i omawia nawiązania do antyku w literaturze współczesnej • definiuje pojęcia: klasyk, klasycyzm, klasycyzny • wyjaśnia określenie „poeta kultury” <ul style="list-style-type: none"> • zna wybrane wiersze poety 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje wiersze
<p>Tango</p> <p>S. Mrożek <i>Tango</i> – cały dramat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna <i>Tango</i> S. Mrożka • streszcza <i>Tango</i> i wskazuje kierunki jego interpretacji • charakteryzuje bohaterów dramatu Mrożka 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje <i>Tango</i> jako dramat rodzinny i polityczny
<p>Przedmiot w poezji (na przykładzie)</p> <p>M. Białoszewski np. <i>Szare eminencje zachwytu, Podłogo, błogostaw!</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat: rola przedmiotu w wierszach Białoszewskiego, uzasadnia swe twierdzenia, odwołując się do przykładów 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje wiersze
<p>[Poezja lingwistyczna]</p> <p>„Którędy wyjść ze słowa” – Miron Białoszewski</p> <p>M. Białoszewski <i>Mironczarnia, Funkcje</i> <i>Tłumaczenie się z twórczości, Niedopisanie, Pociągola, wywód jestem`u, [być sobie jednym]</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna wybrane wiersze M. Białoszewskiego • określa tematykę utworów • zna pojęcie: poezja lingwistyczna 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje próby analizy i interpretacji wierszy Białoszewskiego

<p>[Poezja lingwistyczna]</p> <p>Język w stanie oskarżenia</p> <p>S. Barańczak <i>Co jest grane, Daję ci słowo, że nie ma mowy</i></p> <p>S. Barańczak <i>Widokówka z tego świata</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna wybrane wiersze S. Barańczaka • określa tematykę utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmuje próby analizy i interpretacji wierszy Barańczaka
<p>[Twórcy wobec rzeczywistości]</p> <p>Wiersz-legenda</p> <p>Z. Herbert <i>Przesłanie Pana Cogito</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna wiersz Z. Herberta <i>Przesłanie Pana Cogito</i> • charakteryzuje postać Pana Cogito 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego w odniesieniu do Herberta używa się określenia „poeta kultury”
<p>W szkole świata – poezja Wisławy Szymborskiej</p> <p>W. Szymborska np. <i>Dwie małpy Bruegla, Nic darowane, Recenzja z nie napisanego wiersza, Negatyw, Kot w pustym mieszkaniu</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna wybrane wiersze W. Szymborskiej) • tworzy wypowiedzi interpretujące • wskazuje tematy liryki Szymborskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje wiersze W. Szymborskiej
<p>Poeta i poezja we współczesnym świecie: Miłosz i Różewicz</p> <p>Cz. Miłosz np. <i>Co było</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna wybrane wiersze Miłosza i Różewicza • wypowiada się na temat rozumienia roli poety i poezji przez Miłosza i Różewicza • wskazuje tematy i zagadnienia szczególnie ważne w poezji Miłosza • omawia tematykę wierszy Różewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje wiersze

<i>wielkie, Po, Ale książki</i> T. Różewicz *** <i>[Wygaśnięcie Absolutu]</i> <i>W świetle lamp filujących,</i> <i>Przyszli żeby zobaczyć</i> <i>poetę, bez, Bajka</i>		
---	--	--